

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITA

1. *Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:* Programos *Horizont 2020* Socialinio iššūkio 2 „Maisto tiekimo užtikrinimas, pažangus žemės ūkis, jūriniai tyrimai ir bioekonomika“ komiteto 8-asis susitikimas. Briuselis, 2016 m. balandžio 28 d.

2. *Svarstyti klausimai:*

- 1) Posėdžio įžanginė dalis, darbotvarkės pristatymas ir įvadinės pastabos.
- 2) Socialinio iššūkio 2 šaukimų esamos padėties analizė, vykdymo eiga ir 2016 m. šaukimų preliminarūs rezultatai).
- 3) Strateginio programavimo klausimai: GAP analizė ir patarėjų grupės atnaujinimas, viešosios konsultacijos ir apimčių įvertinimo dokumento apžvalga.
- 4) Veiklos programos atnaujinimai 2016 – 2017 metams.
- 5) Informacija: AGRI konferencijos apžvalga ir naujumo įvertinimas žemės ūkio ilgalaikės MTI strategijos atžvilgiu.
- 6) Bioekonomikos dalies atnaujinimai: apžvalga, suinteresuotų bioekonomikos specialistų grupė ir konferencija Utrechte

3. *Posėdžio eigos apibendrinimas:*

1) Posėdžio pradžioje (pirmininkaujantis) Aldo Longo DG AGRI pristatė ir paminėjo svarbiausius praėjusius renginius ir būsimuosius renginius, kurie vyks artimiausiu metu. Iš ateityje numatomų svarbiausių 2016 m.: 13 gegužės – “The EUSAIR and the BLUEMED Initiative: complementary and mutual benefit.” Dubrovnika (Kroatija); 18 – 19 gegužės – “European Maritime Day.” Turku (Suomija); 24 gegužės – “Tapping into blue growth: the way forward for European aquaculture” DG MARE. Briuselyje; 31 gegužės – tarptautinė konferencija “ International conference on Blue Economy, linked to the Finnish Presidency of the EU.” Helsinkyje; 8 birželio – Atlantic Strategy Group conference: “Atlantic Strategy in Action”, Briuselyje.

Dienotvarkėje padaryti neįžymūs pokyčiai, atkeliant Veiklos programos atnaujinimo klausimų svarstymą priešpietinei sesijai.

2) Mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos (REA) padalinio vadovė Kerstin Rosenow pasisakė antruoju dienotvarkės klausimu, nurodydama, kad SC2 šaukimo paraiškų padavimo aktyvumas išaugo, buvo pateikta virš 360 paraiškų. Buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad padvigubėjo biudžetas ir tematikų skaičius. Pristatyta skirtumai tarp vienpakopės ir dvipakopės paraiškų teikimo, vertinimo ir galutinio sutarčių pasirašymo eigos. Atkreiptas dėmesys į skirtumus tarp vienpakopės ir dvipakopės sistemos, pagal tematikų pasiskirstymą neįžymus prioritetus dvipakopei sistemai, ypač *Sustainable Food Security (SFS)*, ir *Rural Renaissance (RUR)*. Informuota apie ankstesnes diskusijas dėl dinaminio slenkstinio vertinimo pritaikymą pirmosios pakopos įvertinimams. Nors apibendrinimų dar negalima buvo pateikti, bet tikimasi, kad toks bandymas stipriai pakels sėkmę. Pagal 2016 m. pateiktas šaukimo kryptis *Sustainable Food Security (SFS)*, *Blue Growth (BG)*, *Rural Renaissance (RUR)* *Bio-based innovation for sustainable goods and services (BB)* viso 43 tematikose pateikta 408 paraiškos tiek vienpakopės tiek dvipakopės pirmojo vertinimo etapui. Tinkamomis pripažinta 391 paraiška. Tikimasi, kad sėkmingų bus 60 bendram virš 340 milijonų eurų biudžetui. Pažymėta, kad ekspertus vertintojus buvo nelengva sukviesti. Vertinimą atliko 249 nepriklausomi ekspertai, tame skaičiuje 41 % sudarė moterys. Didumą ekspertų sudarė šalių narių atstovai (86 %), asocijuotų ir trečiųjų šalių atstovų buvo 8 ir 6 % atitinkamai. Paraiškų dalyvių skaičius viršijo 3000, tačiau, kadangi dalyvaujama daugiau nei vienoje paraiškoje (paraiškos-projekto) dalyvių skaičius viršija 6000 tūkstančius. Paraiškų biudžetas daugiau nei šešis kartus viršijo finansavimo galimybes. Šalių dalyvių tarpe paraiškų pateikime pirmauja Italija, Ispanija, Jungtinė Karalystė, etc, Lietuvos rodikliai neįžymūs visais aspektais. Taigi, naujumai šiame kvietime – dinaminis vertinimo slenkstis ir laukiama tolesnė reakcija į dvipakopio vertinimo taikymą. Visumoje tikimasi didesnio sėkmės procento paduotoms paraiškoms. Pateikta informacija apie 2014-2015 m. paraiškų įgyvendinimą: dauguma projektų prasidėjo 2015 m. kovą, (virš 50 %). Taip pat pateikta informacija apie SC2 informacinę dieną, vyksiančią Briuselyje 27-29 birželio, kur atsivers galimybės platesnei partnerių paieškai ir betarpiškam bendravimui su potencialiais pareiškėjais.

Pasisakė kai kurios šalys narės: Nyderlandų atstovai padėkojo už pristatymus, tačiau informavo, kad nėra aiškių situacijos pristatymas, išreiškė pageidavimą išnagrinėti informaciją kitaip. EK atsakė, kad vertinimą bandys pergrupuoti ir pateikti ateityje aiškiau. Vokietijos atstovai taip pat padėkojo už pristatymą ir paklausė apie refinansavimo galimybės įvertinimą. Paraiškų daug, ne visos bus finansuojamos, ar bus galimybė finansuoti projektus iš rezervo, kurie projektai būtų finansuojami ir

kada tai bus aišku? EK atsakė, kad peržiūrėjus galimybes dėl papildomų lėšų bus galima panaudoti. Kurie pasiūlymai/projektai bus atrinkti dar neaišku. EK nuostata yra tokia, kad visos lėšos turi būti panaudotos pilnai ir tinkamai, taip pat biudžetas turi būti naudojamas lanksčiai, vyks svarstymai. Ispanijos ir po to Portugalijos atstovai taip pat padėjo už pristatymą, tačiau išreiškė susirūpinimą dėl dinaminio slenksčio taikymo. Vokietijos atstovai paantrino klausimu, ar yra aišku, kada pareiškėjai vėl galės pateikti savo projektus. EK atsakė, kad dinaminio slenksčio priemonė taikoma visose srityse pagal pageidavimą rasti tinkamą kelią vertinimui. Teigiama, kad slenksti nebus pakeltas, nors kartais gali būti kiek aukštesnis ar žemesnis. Buvo pažadėta kitą kartą pateikti pavyzdžius, kaip tai veikia praktikoje. Dabar dar nėra daug paraiškų variacijų. Pirmininkaujantys atkreipė dėmesį apie poreikį sukaupti daugiau patirties šiuo klausimu.

3) Pirmininkaujant DG AGRI pristatyti strateginio programavimo (SP) klausimai: GAP analizė ir patarėjų grupės atnaujinimas, viešosios konsultacijos ir apimčių įvertinimo dokumento apžvalga. EK pastebėjo, kad buvo tikimasi, jog SP bus trumpesnis, bet ir pateikiami rezultatai tik preliminarūs. Komisijos atstovė Anca Dumitrescu pristatė 2014-2015 m SC2 (įtr. SME) ir BBI JU projektų GAP analizės metodologiją ir pagrindinius rezultatus. Nurodyta, kad buvo atidžiai žvelgiama į tematikas ir finansavimo pobūdį. Analizuota buvo tik EK finansavimo apimtys bet ne bendra kofinansuojama apimtis. Analizė atlikta remiantis kiekybinio ir kokybinio įvertinimo principais, išnagrinėjant atitinkamai veiklos tipus ir atitiktį bei atliekant tekstinę analizę, pasirinktų raktinių žodžių kontekste. Rezultatuose buvo bandoma atsakyti į klausimą kur EK pinigai buvo panaudoti. Pažymėta, kad diduma projektų įgyvendinimo sričių pirmąją integruotos biokuro gamybos ir žemės ūkio resursų paieškos projektai. 2/3 finansavimo skirta taikomiesiems ir tam tikriems fundamentaliems klausimams. Ketvirtadalis finansavimo teko eksperimentiniam vystymui ir tik dešimtadalis ne R&D veiklas atstovaujantys projektai. Detalesnė informacija išdėstyta dokumento priede.

Pasisakė kai kurios šalys narės: Vokietijos ir Austrijos atstovai išreiškė susidomėjimą, ką norima paveikti ir pakeisti tokiais palyginimais ir analize, siekiant atsakyti į klausimą, kur leidžiami EK pinigai. Pažymėjo, kad būtina daugiau ištraukti naudos iš tokių analizių. Samprotavo apie galimybę perbalansuoti lėšas ir paraiškas. Norvegijos atstovas tiesiogiai pasiteiravo dėl išvadų. EK atkreipė dėmesį, kad atsakyti galės tik ekspertai ir rudenį numatoma turėti preliminarinius rezultatus. Į klausimą, ar daroma teisingai, kol kas atsakymo neturima.

Naujam 2018-2020 programavimo periodui formuojamos SC2 patarėjų grupės veiklos ir kompetencijos apimtys trumpai buvo pristatyta EK atstovės A. Schneegans (DG Agriculture and Rural Development). Pažymėta, kad patarėjų grupės, sudaromos kiekvienai H2020 daliai tik dviem laikotarpiais. Dabartinė grupė (2016-2017) susideda iš 25 narių, kuriai vadovauja Birminghamo universiteto atstovas ir kaimo reikalų strategijos vystymo konsultantas Richard Wakeford. Pristatant patarėjų grupės veiklos ir kompetencijos apimtis, pažymėta pateikiamų siūlymų H2020 darbo programoms svarba, formuojant uždavinius ir mokslinius, technologinius ir inovacinius prioritetus. Pagrindiniai klausimai, keliai patarėjų grupės nariams yra, į kokias spragas mokslo ir technologijų, inovacijų, marketingo politikos srityse naujame 2018-2020 m. laikotarpyje privaloma atsižvelgti? Kokie inovaciniai aspektai galėtų pasiekti diegimą rinkoje per artimiausius 5-7 metus? Kokie iššūkiai reikalauja integralių veiksmų H2020 darbo programose? Etc. Buvo pristatytos kandidatūros keturiuose pogrupiuose” 2.1 pogrupis “Agri, forest, rural dev.” 2.2 pogrupis “Food”, 2.3/2.5 pogrupiams “Aqutic and BG” ir 2.4 pogrupiui “Bioeconomy”. Patikslinti pogrupių dalyvių uždaviniai ir veiklos būdai. Numatyti reguliarūs kontaktai per atstumą. Įvykęs susitikimas balandžio mėnesį jau davė galimybę pristatyti pirmąsias idėjas ir suderinti idėjų paieškos ir formavimo būdus.

Pasisakė kai kurios šalys narės: Nyderlandų atstovas pritarė patarėjų grupės sudarymui ir veiklai, tačiau iškėlė klausimą dėl jų darbo apmokėjimo. Lenkijos atstovai dar kartą paprašė patikslinti, kaip tos grupės suformuojamos. Vokietijos atstovai teiravosi dėl Biotechnologijų veiklų srities. EK atsakydami paminėjo, kad sudarant patarėjų grupes, orientuojamasi į ekspertų sąrašus pagal atitinkamus šaukimus ir iš duomenų bazių sąrašų. Pažymėjo, kad kitais metais duomenų bazės bus atnaujintos. Pažymėjo, kad jūriniais klausimais buvo stokojama kandidatų. Pažymėjo, kad kai kurie ekspertai atkrito dėl potencialaus interesų konflikto. Pažymėjo taip pat, kad Biotechnologija yra įrankis bet ne sritis. Nurodė, kad ekspertuoti galinčių šioje veikloje specialistų taip pat yra.

EK Darbo programos ekspertas D. Amato trumpai pristatė strateginio programavimo dokumento papildymus 2018-2020 darbo programai. Darbo programos strateginio programavimo veiklos pobūdis apima: aktualios informacijos surinkimą, jos analizę ir įdiegimą į vystant sekančią darbo programą. Nurodė, kad į veiklą įtraukti EK ir SC2 programavimo komitetas bei apibūdino veiklos eiliškumą ir darbo programos periodui etapus: strateginių įžvalgų konsultacijoms laiko skirta iki 2016 balandžio, jų analizei iki rugsėjo, apimties dokumentai ir strateginis programavimas taip pat iki rugsėjo mėn. Pažymėjo, kad veikla iš esmės tik prasidėjo, todėl laukiami komentarai ir diskusijos.

4) SC2 „Maisto tiekimo užtikrinimas, pažangus žemės ūkis, jūriniai tyrimai ir bioekonomika“ veiklos programos atnaujinimus 2016 – 2017 metams pristatė EK Darbo programos ekspertas D. Amato.

Numatoma atnaujinimo veiklą užbaigti iki liepos vidurio. Dvimetinėse darbo programose siekiama labiau strategiškai numatyti ilgalaikiu tikslus, labiau matomus tyrimų ir inovacijų bendruomenei. Atsižvelgiant į tai, kad tyrėjų bendruomenė jau organizuojasi būsimiems 2017 m. kvietimams, pakeitimų siūloma daryti kuo mažiau, atsižvelgiant taip pat ir į programavimo komiteto bei EK nuomones ir siūlymus. EK siūlomuose pakeitimuose akcentuojamas tvaraus vystymo ir klimato klausimai. Taip pat atlikti kai kurie teksto pakeitimai, jį tobulinant ir pan. Dėl tam tikrų aplinkybių atsirado ir naujų tematikų siekiant paremti modeliavimo žemės ūkyje pajėgas ir kitas veiklos iniciatyvas. Atsirado tematikų, kurias siūlė EP. Adaptuojant biudžetą radosi papildomų lėšų projektų finansavimui. Programavimo komiteto siūlymais padaryti pakeitimai darbo programoje apima teksto tobulinimas, vengiant pasikartojimų ir dubliavimo atskirose tematikose, naujų tematikų detalesnio išaiškinimo ir pašalinus kai kuriuos kofinansavimo galimybių variantus atskiroms tematikoms. Nurodoma, kad buvo atlikti ir kaip kurie nežymūs administraciniai pakeitimai. Numatoma, kad gegužę bus užbaigti viduinstuciniai derinimai, birželį turėtų būti suderinta su programos komitetu ir visa medžiaga paskelbta liepos mėnesį.

Pasisakė kai kurios šalys narės: Portugalijos atstovai, atkreipė ypatingą dėmesį į tai, kad suaktualinus klimato pokyčių tematikos klausimus daugia dėmesio skiriama jūriniais klausimams ir nelieta vietos sausumos ekosistemoms. EK atsakė, kad buvo daug siūlymų redukuoti šį klausimą, nukreipiant į resursų srities tematiką. Portugalijos atstovai su tuo nesutiko ir primygtinai prašė atsižvelgti į siūlymą, kad ši tematika (sausumos klausimų) būtų paliekama programoje. Vokietijos, Belgijos ir Ispanijos atstovai pritarė ir palaikė portugalų kolegas. Diskusijoje buvo keliami kiti klausimai į kuriuos EK atsakė ir apibendrino diskusiją, pripažindami, kad naujų pakeitimų taikymas neišvengiamai iššaukia sunkumus.

5) Posėdžio metu buvo pristatyta Informacija: AGRI konferencijos apžvalga ir naujumo įvertinimas žemės ūkio ilgalaikės MTI strategijos atžvilgiu, pristatė Marc Duponcel. Dokumentas pridedamas. Komentarų nesulaukė.

6) EK pristatė informaciją apie bioekonomikos konferenciją Utrechte (Nyderlandai). Pažymėjo, kad "BioEconomyUtrecht2016" yra ketvirtoji bioekonomikos vystymu suinteresuotųjų šalių konferencija, siekusi įvertinti Europos bioekonomikos poreikius. Buvo pristatyta konferencijoje demonstruota medžiaga ir pagrindinės tezės ir pasiketi susitarimai. Nurodyta, kad sekantis forumas vyks Bratislavoje, siekiant įvertinti regionų reikšmę bioekonomikai.

Pasisakė kai kurios šalys narės: Prancūzijos atstovai užklausė apie dalyvaujančiųjų atstovavimą. Ispanijos atstovai pasiteiravo apie tai, kad jei jau "bioekonomika" vystoma tai kažkur, nacionaliniame lygmenyje, jau turi būti finansavimas. Buvo diskutuojami kiti klausimai. Pirmininkaujantis pranešė, kad kitas PK susitikimas numatomas birželio 8 d. Siūloma pareikti pastabas dėl dienotvarkės ir temų.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Planuojama, kad „Maisto tiekimo užtikrinimas, pažangus žemės ūkis, jūriniai tyrimai ir bioekonomika“ veiklos programos atnaujinimus 2016 – 2017 bus užbaigtas iki š.m. liepos. Kitas SC2 PC susitikimas numatomas birželio 8 d. Ateinančio posėdžio metu be kitų klausimų toliau vyks diskusijos ir bus ruošiama Darbinė (veiklos) programa 2016 – 2017 m.

5. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Lietuvos dalyvavimo SC2 projektinėse veiklose skatinimui dera aktyviau dalyvauti projektų partnerių paieškos procesuose ir renginiuose. Viena tokių, informacinę dieną, organizuojama Briuselyje 27-29 birželio, kur atsivers galimybės platesnei partnerių paieškai ir betarpiškam bendravimui su potencialiais pareiškėjais. Dera skatinti Lietuvos specialistus aktyviai joje dalyvauti. Grupė ŠN delegatų po po susitikimo išreiškė neformalų pageidavimą pasidalinti įžvalgomis ir samprotavimais apie darbo ir veiklos pobūdį susitikimų metu ir poziciją EK pateikiamų siūlymų atžvilgiu. Šiuo tikslu iniciatoriai kviečia SC2 PC narius į neformalų susitikimą, kuriame, manau kompetentingi Lietuvos atstovai galėtų naudingai sudalyvauti.

6. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Posėdžio darbotvarkė. Išdalintoji pranešimų medžiaga.

7. *Tiesioginis ataskaitos rengėjas* (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas): Ričardas Paškauskas, Gamtos tyrimų centras, Algologijos ir mikroorganizmų ekologijos laboratorijos vadovas; tel. (8-5)2701503; el. p. ricardas.paskauskas@botanika.lt